

ВОДИЧ

**ЗА ПОСТАПКИТЕ ВО ФИНАНСИСКИОТ МЕНАЏМЕНТ
ЗА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА**

**ВОДИЧ ЗА ПОСТАПКИТЕ ВО ФИНАНСИСКИОТ МЕНАЏМЕНТ
ЗА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА
(со обрасци)**

Јуни, 2008 година

Изработил
Урбан Рурален Консалтинг
Кире Китевски

Лектура
Гордан Танасков

Дизајн и печатење
Дегама

ИСБН
978-9989-188-49-7

Проект
"Борба против корупцијата за подобро управување"

Тим за поддршка на УНДП
Фатмир Муса – Менаџер на проектот
Александра Василевска – Асистент на проектот

Изземање

Ставовите изразена во овој прирачник се ставови на авторите што нужно не претставува и ставови на Програмата за Развој на Обединетите Нации или Секретаријатот на Обединетите Нации во врска со правниот статус или име на која и да е земја, територија, град, област или за авторите на текстот

СОДРЖИНА

1. ВОВЕД	4
2. Данок на имот	5
2.1 Предмет на оданочување	5
2.2 Кој е даночен обврзник?	5
2.3 Како се утврдува даночната основа?	5
3. Данок на наследство и подарок	10
3.1 Предмет на оданочување	10
3.2 Кој е даночен обврзник?	10
3.3 Како се утврдува даночната основа?	10
4. Данок на промет на недвижности	16
4.1 Предмет на оданочување	16
4.2 Кој е даночен обврзник?	16
4.3 Како се утврдува даночната основа?	17
Одлагање на извршување на решение	21
Опомена за плаќање на даночната обврска	29
Присилна наплата	31
Забрана за користење на средства од сметка	39
Враќање на повеќе или на погрешно уплатен данок	43
5. Комунални такси	46
5.1 Утврдување и наплата на комуналната такса	47
5.2 Комунална такса за фирма, односно назив на деловна просторија	47
Комунална такса за користење на музика / истакнување на реклами, објави и огласи и поставување на витрини за изложување на стока надвор од деловни простории	49
Надзор	52

1. ВОВЕД

Процесот на децентрализација кој започна во месец јули 2005 година донесе многу позитивни новини во работењето на единиците на локалната самоуправа, а една од нив, можеби најважната по своето значење и суштина, претставува можноста и обврската локалните даноци и такси да бидат администрирани (утврдување и наплата) од страна на локалната самоуправа како директен корисник на средствата. Но, пренесувањето на надлежностите само по себе не значи одредено право, туку и обврска која локалната самоуправа мора доследно и квалитетно да ја извршува. Од друга страна, самостојноста во утврдувањето на висината на сопствените приходи бара квалитетен менаџмент за поефикасна наплата на локалните даноци и такси, со што се влијае и на поефикасно обезбедување и извршување на услугите кои се финансираат со сопствените приходи.

Овој Водич има за цел да помогне во воспоставување на единствена процедура и стандарди во администрирањето на даноците од страна на општинската даночна администрација преку разработување на законските и подзаконските прописи, утврдување на соодветни постапки и процедури на постапување во администрирањето на локалните даноци и такси, зголемување на ефикасноста, транспарентноста и отчетноста.

Соодветниот утврден даночен капацитет на општините, правилното постапување при администрирањето на локалните даноци и такси, високиот степен на наплатеност на локалните даноци и такси се карактеристика на локална самоуправа која има соодветен капацитет за управување со правата и обврските овозможени со соодветните закони.

Водичот ги дава потребните информации за начинот на постапување на општинската администрација во процесот на администрирање на локалните даноци и такси, а пред се од областа на:

- Данок на имот
- Данок на наследство и подарок
- Данок на промет со недвижности
- Комунална такса

Преку овој Водич ќе се поедностави постапката за администрирање на локалните даноци и такси која ја спроведува општинската администрација применувајќи ги законите:

- Закон за општа управна постапка,
- Закон за даноците на имот
- Закон за комуналните такси

2. ДАНОК НА ИМОТ

2.1 Предмет на оданочување

Данок на имот се плаќа на недвижен имот. Под поимот недвижен имот, во смисла на Законот за даноците на имот, се подразбира земјиште и тоа: земјоделско, градежно, шумско и пасишта. Понатаму, во недвижен имот спаѓаат згради и тоа: станбени згради или станови, деловни згради и деловни простории, административни згради и административни простории, згради и станови за одмор и рекреација и други градежни објекти, како и инсталации подигнати врз нив или под нив и трајно споени со нив.

2.2 Кој е даночен обврзник?

Даночен обврзник за данок на имот е правно и физичко лице сопственик на недвижниот имот. Меѓутоа, даночен обврзник е и корисникот на недвижниот имот доколку сопственикот не е познат или е недостапен, понатаму, корисникот на недвижен имот во сопственост на државата или општината, лицето кое врз основа на плодуюживање се стекнало со тој имот, како и лицата кои врз еден недвижен имот имаат право на сопственост, се разбира секој сразмерно на неговиот дел во сопственоста.

2.3 Како се утврдува даночната основа?

Како што е погоре кажано, данок на имот се плаќа на недвижен имот. Се поставува прашањето, како ќе ја утврдиме даночната основа? Даночна основа за утврдување на данокот на имот е пазарната вредност на недвижниот имот. Неа, пазарната вредност, ја утврдува комисија формирана од страна на советот на општината, согласно критериумите пропишани во Методологијата за утврдување на пазарна вредност на недвижности.

Покрај утврдената вредност од страна на Комисијата данокот на имот може да се утврди и врз основа на податоците во даночната пријава, деловни книги на обврзниците и други податоци со кои располага општинската администрација.

Висината на данокот на имот се утврдува со решение донесено од страна на градоначалникот на општината. Ова решение треба да се донесе најдоцна до 31 март во годината за која се утврдува данокот на имот.

РЕШЕНИЕ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ВИСИНАТА НА ДАНОКОТ НА ИМОТ							
Кој е надлежен за издавање/донесување на актот	Актот се носи по службена должност	Актот се носи по барање на странките	Доколку актот се носи по барање на странките		Рок за донесување на актот	За кои потреби се издава /донесува актот	Коментар
			Што треба да се приложи кон барањето	Кој ја издава потребната документација			
Градоначалник	Да	Да	Доказ за стекнатото право на сопственост, користење или плодуюживање		Најдоцна до 31 март во тековната година	За да се плати данок на имот	Решение се донесува по пријава, и по службена должност

Табеларниот приказ има за цел да ја опише постапката за донесување решение за утврдување на висината на данокот на имот. Од табелата јасно се гледа дека постапката за утврдување на висината на данокот на имот се поведува по пријава на даночниот обврзник и по службена должност. Ова значи дека тогаш, кога даночниот обврзник за прв пат се стекнал со недвижен имот кој подлежи на оданочување, должен е сам да поднесе даночна пријава за утврдување на данокот на имот. Од друга страна пак, даночните обврзници кои еднаш поднеле даночна пријава и од моментот на поднесувањето не настанале промени, не се должни да поднесуваат даночна пријава, туку општинската даночна администрација врз основа на податоците со кои располага, по службена должност води постапка и изготвува решение со кое се утврдува висината на данокот на имот.

Значи, утврдувањето на висината на данокот на имот, по правило, се врши врз основа на даночната пријава. Оваа пријава е пропишана од страна на **Министерот за Финансии и може да се најде во Службен весник на РМ број 47/05.**

Даночната пријава се доставува до предната канцеларија, каде од страна на државниот службеник се проверува дали истата е комплетна, односно дали е целосно и правилно пополнета и дали за истата е платена административна такса, согласно Законот за административни такси. (Овде само да потсетиме дека даночниот обврзник, согласно член 29 став 1 од Законот за даноците на имот, даночната пријава е должен да ја достави заклучно со 31 јануари во годината за која се утврдува данокот на имот. Доколку даночниот обврзник се стекне со имот кој подлежи на оданочување, во текот на годината, тогаш тој согласно став 3 од истиот член е должен да поднесе даночна пријава во рок од 15 дена од денот кога се стекнал со имотот).

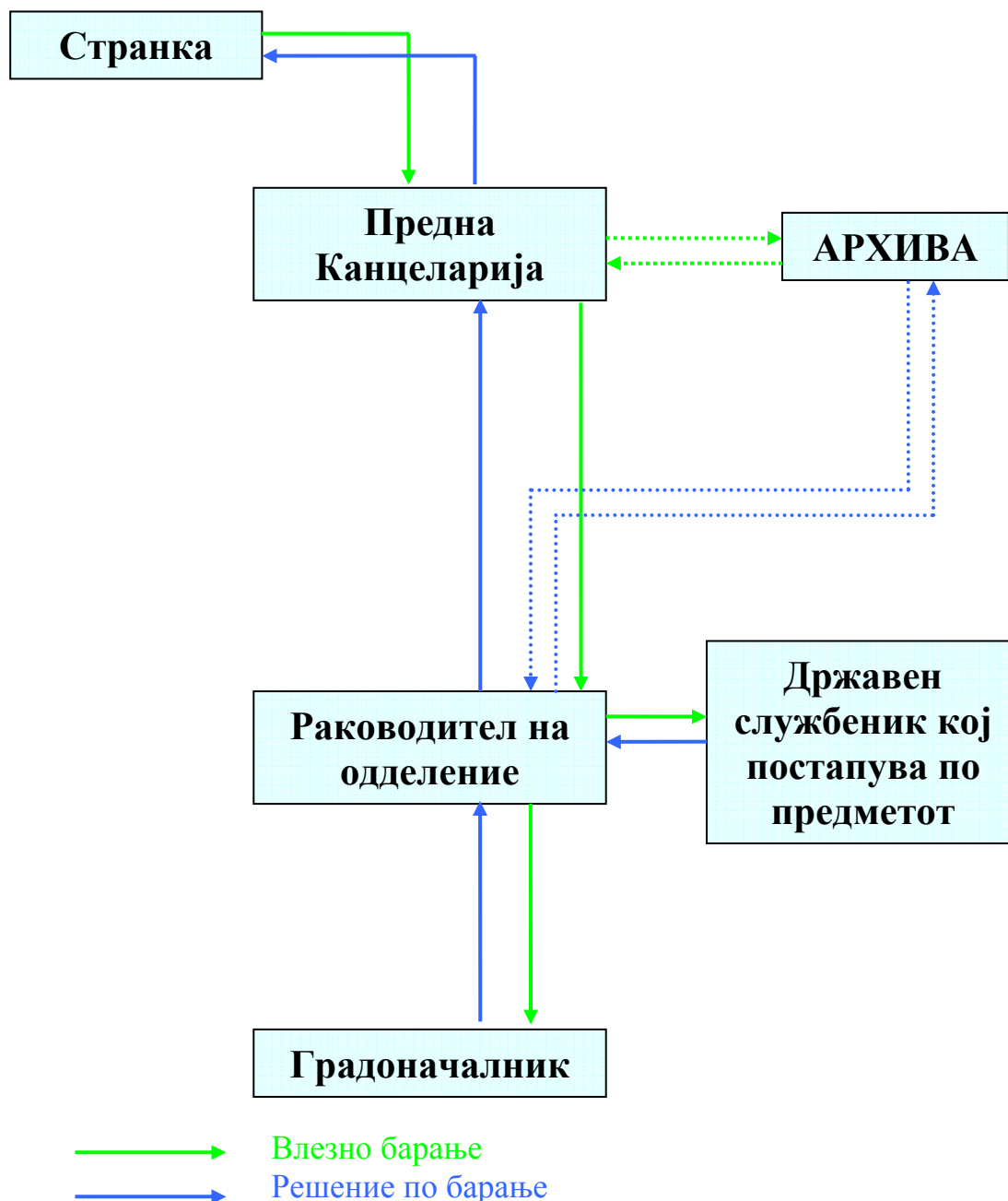
Доколку во општината нема организационо поставено предна канцеларија, тогаш даночната пријава се доставува до архивата, каде од страна на службеникот кој ја води архивата се проверува, дали кон пријавата е приложен доказ дека се платени административните такси. Доколку кон пријавата има доказ за платени административни такси, службеникот од архивата по заведувањето во деловодникот истата ја доставува до раководителот на одделението. Раководителот на одделението проверува дали пријавата е уредно пополнета и дали кон истата се доставени сите потребни документи. По проверување на даночната пријава ја доставува до државниот службеник за понатамошно постапување.

Уредно пополнетата даночна пријава со доказ за платена административна такса се доставува до архивата заради нејзино заведување и евидентирање во деловодникот. По добивањето на архивскиот број истата се враќа во предната канцеларија од каде што се препраќа до раководителот на одделението за администрирање на даноци. Раководителот, доколку смета дека нема потреба од проверка на вредноста на имотот внесена во пријавата, ја доставува до надлежниот државен службеник задолжен за утврдување на висината на данок на имот. Меѓутоа, ако се посомнева дека пријавената вредност не одговара на пазарната вредност, тогаш пријавата ќе ја достави до Комисијата за утврдување на пазарна вредност основана од советот на општината.

Државниот службеник по приемот на пријавата и по добивањето на записникот од комисијата за утврдување на пазарната вредност, проверува дали имотот е внесен во Регистарот на недвижности. Доколку утврди дека не е внесен, податоците од пријавата ќе ги достави до државниот службеник кој го води Регистарот заради внесување во истиот. Доколку овај имот е внесен во Регистарот и е заведен на друг даночен обврзник, ќе се пристапи кон ажурирање на регистарот, односно ќе се направи промена во самиот регистар. Откако ќе ги изврши сите дејствија потребни за утврдување на висината на данокот на имот, пристапува кон изработка на решение за утврдување на висината на данокот на имот. При утврдувањето на висината на

данокот на имот се применуваат стапките кои се утврдени од страна на советот на општината, секако во согласност со Законот за даноците на имот.

Решението кое се донесува мора да ги содржи сите елементи пропишани со Законот за општата управна постапка. Имено, решението мора да има увод, диспозитив, образложение, правна поука, дата на издавање, потпис и печат. Вака изработено решение се доставува до раководителот на одделението заради одобрување. Откако решението ќе биде одобрено од раководителот, тоа се доставува до градоначалникот заради потпишување. Потпишаното решение со уредна доставница се доставува до даночниот обврзник.

Заради воедначеност, а како би можело да се оствари една од целите на овој водич се нуди форма на решение:

РЕШЕНИЕ ЗА ДАНОК НА ИМОТ

Врз основа на член 205 од Законот за општата управна постапка ("Службен весник на РМ" бр.38/05), член 50 став 1 точка 11 од Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на РМ" бр. 5/02) и член 26 став 4 од законот за даноците на имот ("Службен весник на РМ" бр. 61/04), градоначалникот на Општина _____ го донесе следното

РЕШЕНИЕ

На даночниот обврзник _____ со ЕДБ _____, од _____, ул. "_____" број _____ **му се утврдува данок на имот за _____ година, во вкупен износ од _____ денари.**

Данокот на имот се плаќа тримесечно и пристигнува за наплата во средината на секое тримесечје или во рок од 15 дена од денот на доставувањето на решението, во корист на:

Примач: Трезорска сметка 100000000063095

Банка на примачот: Народна банка на РМ

Уплатна сметка: 840-_____02507

Приходна шифра: 713111

На износот на данокот што нема да се плати во пропишаниот рок се плаќа камата од 0,05% дневно за секој ден задоцнување.

Жалбата не ја одлага наплатата на утврдениот данок.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Врз основа на податоците од поднесената даночна пријава за утврдување данок на имот ДИ од страна на даночниот обврзник, како и податоците со кои располага Општината, е утврдено следното:

Ре д. бр..	Вид на имотот	Адреса на имотот	Површи на м2	Пријавена вредност	Утврдена вредност	Даночна стапка	ДАНОК (денари)
1.	Земјиште						
2.	Станбена зграда-стан во кој живее обврзникот						
3.	Станбена зграда-стан во кој не живее обврзникот						
4.	Административна зграда						
5.	Административни простории						
6.	Гаражи						
7.	Стан за одмор и рекреација						
8.	Зграда за одмор и рекреација						
9.	Деловни згради и деловни простории						
10.	Други градежни објекти						

Според член 3 од Законот за даноците на имот ("Службен весник на РМ" бр.61.04) Данок на имот се плаќа на недвижен имот, освен за оној имот кој е ослободен од плаќање данок според овој закон.

Даночната стапка е во согласност со член 6 од Законот за даноците на имот и Одлуката на Советот на Општината ("Службен гласник на Општина _____ бр. _____). За станбена зграда или стан во кој живее даночниот обврзник со членовите на семејството има право на намалување на пресметаниот данок согласно член 9 од Законот во висина од 50 %.

Вредноста на имотот - даночната основа е утврдена со примена на Методологијата за утврдување на пазарната вредност на недвижниот имот. На ден _____ година Комисијата за утврдување на пазарната вредност на недвижниот имот направи увид и изврши бодување на елементите од значење на пазарната вредност, при што состави записник бр. _____, од _____ година и констатира дека горенаведениот имот на даночниот обврзник е воведен/невоведен во Регистарот на недвижен имот, што се води во даночната администрација на Општина _____ и за истиот утврди пазарна вредност во износ од _____ денари.

Според член 33 од Уставот на Република Македонија секој е должен да плаќа даноци и други јавни давачки врз основа на закон, за задоволување на јавните и општите потреби на граѓаните. Овие приходи служат за финансирање на општиот интерес и за задоволување на општествените заеднички потреби и ќе се употребат за постигнување на максимално можно општествена корист.

Каматата за ненавремено платен данок се пресметува согласно член 79 од Законот.

Жалбата не ја одлага наплатата на утврдениот данок согласно член 52 од Законот за даноците на имот ("Службен весник на РМ" бр. 61/04).

Врз основа на изнесеното се одлучи како во диспозитивот на ова решение.

ПРАВНА ПОУКА: Против ова решение може да се поднесе жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението. Жалбата се поднесува преку градоначалникот на Општината до министерот за финансии-Скопје, со доказ за платена административна такса во износ од 250,00 денари, согласно тарифен број 2 точка 2 од Законот за административни такси ("Службен весник на РМ" бр. 17/93 ..... 70/06).

Решено во Општина _____, на ден _____ година, под број _____.

Градоначалник,
_____

Ова Решение е изготвено во Општина _____, одделение/сектор за администрирање на локални даноци и комунални такси.

Ул. _____ бр. _____ тел ____/_____

Раководител на одделението: _____ (име и презиме),

Тел. _____

e-mail: _____

Решението за утврдување на висината на данокот на имот, општинската даночна администрација треба до го подготви и да го достави до градоначалникот во време кое е доволно како би можело тоа решение да биде потпишано од градоначалникот за да може истото најдоцна до 31 март во тековната година да се достави до даночниот обврзник. Обврската за доставување на решението најдоцна до 31 март во тековната година произлегува од членот 30 од Законот за даноците на имот.

Еден од чекорите за навремена наплата, од една страна, и настапувањето на обврската за даночниот обврзник е доставувањето. Доставувањето треба да биде согласно Законот за даноците на имот, а за се она што таму не е речено, треба да се

применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка кои се однесуваат на доставата. Овде општинската даночна администрација треба доставата да ја изврши лично на даночниот обврзник со предавање од нејзина страна, доколку тоа не успее, тогаш предавањето да се направи по пошта или во краен случај, со јавно објавување.

Првите два случаи се поефикасни затоа што решението ќе се достави со доставница. Уредно пополнетата доставница е доказ дека доставата е извршена согласно важечките закони и од тој момент почнуваат да течат права и обврски како за даночниот обврзник, така и за органот кој го донесол решението. (За потсетување доставницата мора да биде потпишана од даночниот обврзник).

Формата на доставницата што се нуди ќе помогне во воспоставување на изедначена содржина без можност да има некои недостатоци кои би влијаеле на понатамошната постапка.

ДОСТАВНИЦА

Напомена: Доставницата да се оддели, потпише од примателот со цело име и презиме и да се врати на адреса:

Општина _____
Ул. _____ број _____

Број на решение	Име и презиме	ЕДБ	Примено на ден
		Потпис на примателот	
Потпис на доставувачот			

3. ДАНОК НА НАСЛЕДСТВО И ПОДАРОК

3.1 Предмет на оданочување

Данок на наследство и подарок се плаќа на недвижен имот и право на плодот и користење на недвижен имот, кои наследниците, односно примателите на подароци ги наследуваат, односно примаат врз основа на Законот за наследување, односно договор за подарок.

Данокот на наследство и подарок се плаќа на готови пари, парични побарувања, хартии од вредност и друг подвижен имот, ако пазарната вредност на наследството, односно подарокот е повисока од износот на едногодишна просечна плата во државата во претходната година, според податоците на Државниот завод за статистика.

3.2 Кој е даночен обврзник?

Обврзник на данокот на наследство и подарок е физичко и правно лице-резидент на Републиката кое наследува имот, како и физичко и правно лице кое прима имот на подарок, во земјата и во странство.

Обврзник на данокот на наследство и подарок е и странско физичко и правно лице-нерезидент за недвижниот и подвижниот имот што го наследува, односно прима на подарок на територијата на Републиката.

3.3 Како се утврдува даночната основа?

Основа на данокот на наследство и подарок претставува пазарната вредност на наследениот, односно на подарок примениот имот во моментот на настанување на

даночната обврска, намалена за долговите и трошоците кои го товарат имотот кој е предмет на оданочување. Пазарната вредност на наследениот, односно на подарок примениот имот, ја утврдува комисијата за утврдување на пазарната вредност, според Методологијата за утврдување на пазарната вредност на недвижниот имот.

Висината на данокот на имот се утврдува со решение донесено од страна на градоначалникот на општината. Ова решение треба да се донесе најдоцна во рок од 30 дена од денот на приемот на пријавата.

РЕШЕНИЕ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ВИСИНАТА НА ДАНОКОТ НА НАСЛЕДСТВО И ПОДАРОК							
Кој е надлежен за издавање/донесување на актот	Актот се носи по службена должност	Актот се носи по барање на странките	Доколку актот се носи по барање на странките		Рок за донесување на актот	За кои потреби се издава /донесува Актот	Коментар
			Што треба да се приложи кон барањето	Кој ја Издава потребната документација			
Градоначалник	Не е исклучена можност	Да	1. Решение за наследување или Договор за подарок 2. Имотен или поседовен лист со скица 3. Потврда за во градежен или вон градежен реон 4. Утврдена пазарна вредност	1. Основен суд или даночниот обврзник 2. Државен завод за геодетски работи 3. Државен завод за геодетски работи 4. Комисија за утврдување на пазарна вредност	Во рок од 30 дена од денот на приемот на даночната пријава	За да се плати данок на наследство и подарок	Општинската даночна администрација врз основа на решението од судот и податоците со кои располага може да го утврди надоместокот

Табеларниот приказ има за цел да ја опише постапката за донесување на решение за утврдување на висината на данокот на наследство и подарок. Од табелата јасно се гледа дека постапката за утврдување на висината на данокот на наследство и подарок се поведува по пријава на даночниот обврзник, меѓутоа не е исклучена можноста постапката да се поведе и по службена должност. Поведување на постапката по службена должност може да има тогаш, кога до даночната администрација ќе биде доставено наследно решение од надлежниот суд, а наследникот или наследниците не поднесат пријава.

Исто така, може да се констатира дека за утврдување на висината на данокот на наследство и подарок не е доволна само пријавата, туку кон неа треба да се приложат и други потребни документи како што се: решение за наследување или договор за подарок, имотен или поседовен лист со скица, потврда со која се докажува дали недвижниот имот се наоѓа во градежен реон, или пак истиот е надвор од опфатот на урбанистичките планови и на крајот, секако записник од комисијата за утврдување на пазарната вредност со бодовите, согласно методологијата.

Значи, постапката за утврдувањето на висината на данокот на наследство и подарок започнува со поднесувањето на даночната пријава од страна на наследникот.

Оваа пријава е пропишана од страна на **Министерот за Финансии и може да се најде во Службен весник на РМ број 47/05.**

Даночната пријава се доставува до предната канцеларија, каде од страна на државниот службеник се проверува дали истата е комплетна, односно дали е целосно и правилно пополнета, дали кон неа се приложени потребните документи и дали за истата е платена административна такса, согласно законот за административни такси. (За потсетување даночниот обврзник даночната пријава ДИ-НП е должен да ја достави во рок од 15 дена од денот на настанувањето на даночната обврска согласно член 31 став 1 од Законот за даноците на имот).

Доколку во општината нема организационо поставено предна канцеларија, тогаш даночната пријава се доставува до архивата каде од страна на службеникот кој ја води архивата се проверува дали кон пријавата е приложен доказ дека се платени административните такси. Доколку кон пријавата има доказ за платени административни такси, службеникот од архивата по заведувањето во деловодникот истата ја доставува до раководителот на одделението. Раководителот на одделението проверува дали пријавата е уредно пополнета и дали кон истата се доставени сите потребни документи. По проверката на даночната пријава, ја доставува до државниот службеник за понатамошно постапување.

Бидејќи овој вид на данок се стекнува и по основа на наследување и по основа на подарок, а имајќи го во предвид фактот дека имотот кој е предмет може да биде оптоварен, или врз него да се поставени одредени забрани, потребно е да се потенцира, кога настанува даночната обврска. Даночната обврска настанува со правосилноста на решението за наследување, а кај подарокот, со денот на склучувањето на договорот. Меѓутоа, доколку врз имотот е востановено право на плодуюживање, тогаш обврската настанува по престанокот на правото на плодуюживање. Ако предмет на наследување или подарок се подвижни предмети и врз нив е ставена забрана за продажба, тогаш даночната обврска настанува по правосилноста на решението за дозвола за продажба.

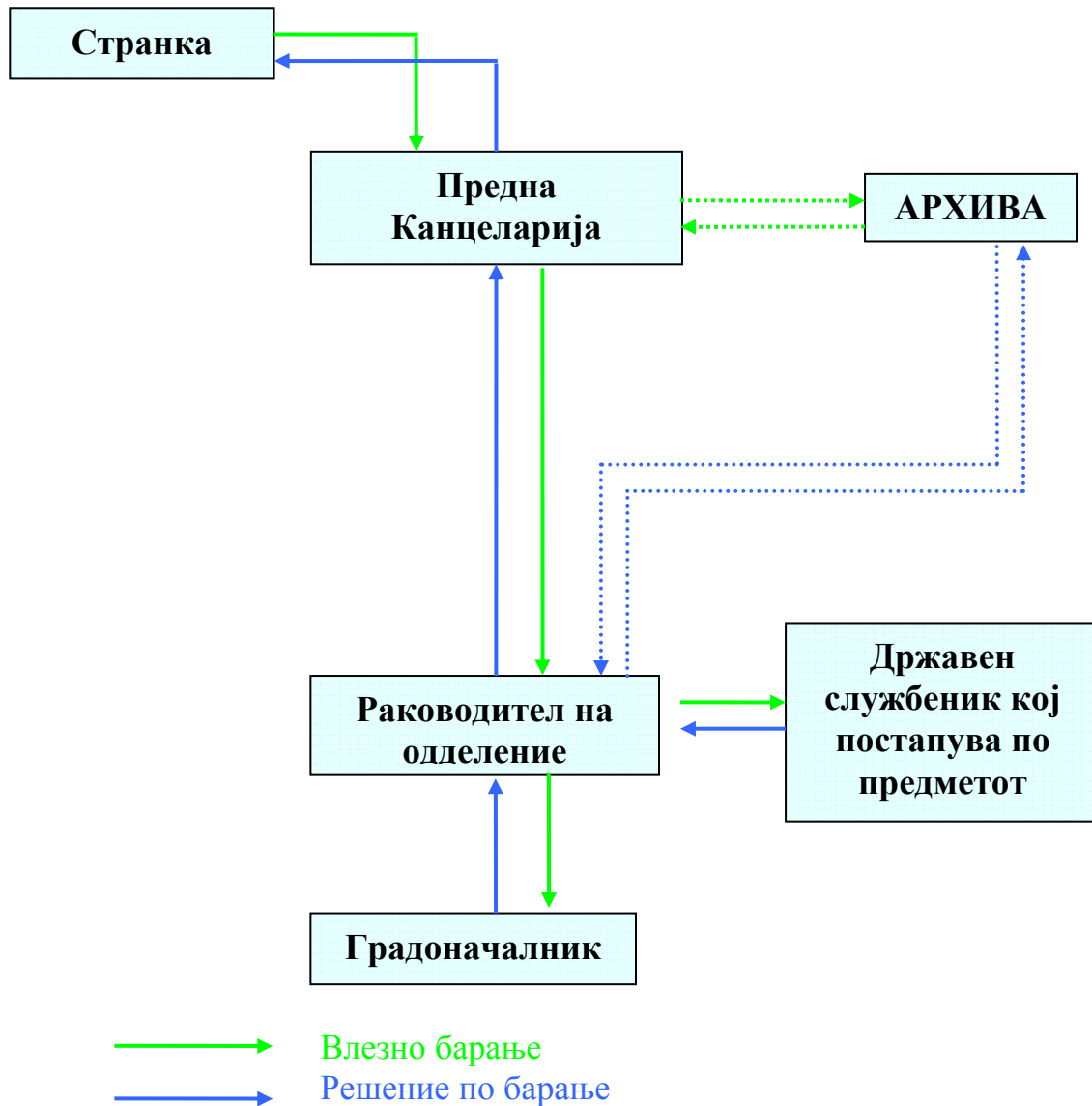
Како што претходно истакнавме, дека не е исклучена можноста постапката за овој вид на данок да се поведе по службена должност, тогаш даночната обврска настанува од моментот на откривањето на наследениот имот, односно имотот примен на подарок. Покрај обврзникот на данокот на наследство и подарок, и судот е должен примерок од правосилното решение да достави до општинската администрација во рок од 15 дена од денот на правосилното решение.

Уредно пополнетата пријава со потребните документи и доказ за платена административна такса се доставува до архивата заради нејзино заведување и евидентирање во деловодникот. По добивањето на архивскиот број, истата се враќа во предната канцеларија од каде се препраќа до раководителот на одделението за администрирање на даноци. Раководителот, ја доставува до надлежниот државен службеник задолжен за утврдување на висината на данок на наследство и подарок. Државниот службеник по приемот на комплетираната пријава и по добивањето на записникот од комисијата за утврдување на пазарната вредност, проверува дали имотот е внесен во Регистарот на недвижност. Доколку утврди дека не е внесен, податоците од пријавата ќе ги достави до државниот службеник кој го води Регистарот заради внесување во истиот. Доколку овој имот е внесен во Регистарот, а е заведен на друг даночен обврзник, ќе се пристапи кон ажурирање на регистарот, односно ќе се направи промена во самиот регистар.

Откако ќе ги изврши сите дејствија потребни за утврдување на висината на данокот на наследство и подарок, државниот службеник пристапува кон изработка на решение за утврдување на висината на данокот на наследство и подарок. При утврдувањето на висината на данокот на наследство и подарок, се применуваат

стапките кои се утврдени од страна на советот на општината, секако, во согласност со Законот за даноците на имот. Решението кое се донесува мора да ги содржи сите елементи пропишани со Законот за општата управна постапка. Имено, решението мора да има увод, диспозитив, образложение, правна поука, дата на издавање, потпис и печат.

Вака изработеното решение се доставува до раководителот на одделението заради одобрување. Откако решението ќе биде одобрено од раководителот, истото се доставува до градоначалникот заради потпишување. Потпишаното решение со уредна доставница се враќа во предната канцеларија од каде се доставува до даночниот обврзник.

Заради воедначеност, а како би можело да се оствари една од целите на овој водич се нуди форма на решение:

РЕШЕНИЕ ЗА ДАНОК НА НАСЛЕДСТВО И ПОДАРОК - КОГА СЕ РАБОТИ ЗА НЕДВИЖЕН ИМОТ

Врз основа на член 205 од Законот за општата управна постапка ("Службен весник на РМ" бр.38/05), член 50 став 1 точка 11 од Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на РМ" бр. 5/02) и член 33 од Законот за даноците на имот ("Службен весник на РМ" бр.61/04), градоначалникот на Општина _____, донесе

РЕШЕНИЕ

На даночниот-те обврзник-ци се утврдува даночна основа за данок на наследство и подарок:

Ред. Бр.	Даночен обврзник	Адреса	ЕМБГ/ЕДБ	Даночна основа	Даночна стапка	Данок

Данокот на наследство и подарок се плаќа во рок од 15 дена од денот на доставувањето на Решението во корист на:

Примач: Трезорска сметка 100000000063095

Банка на примачот: Народна банка на РМ

Уплатна сметка: 840-_____02533 данок на наследство и подарок

Приходна шифра: 713211

На износот на данокот што нема да се плати во пропишаниот рок се плаќа камата од 0,05% дневно за секој ден задоцнување.

Жалбата не ја одлага наплатата на утврдениот данок.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Даночниот-те обврзник-ци, на _____ година поднесе-оа даночна пријава за утврдување на данок на наследство и подарок ДИ-НП и наследно решение/договор за подарок бр. _____ склучен помеѓу обврзниците:

- _____ (презиме, татково име, име) _____ (матичен број)

Во својство на приматели на недвижност од втор/трет наследен ред и:

- _____ (презиме, татково име, име) _____ (матичен број)

Во својство на оставител-и подарувач-и, при што е утврдено следното:

Ред.бр.	Даночен обврзник	Адреса	ЕМБГ/ЕДБ	Даночна основа	Даночна стапка	Данок

Според член 10 од Законот за даноците на имот ("Службен весник на РМ" бр.61/04) пропишано е во кој случај се плаќа данок на наследство и подарок, освен за даночните ослободувања пропишани во член 17 и 18 од наведениот закон.

Даночната стапка е во согласност со член 16 од Законот за даноците на имот и член ___ од Одлуката за утврдување на даночната стапка за данок на наследство и подарок (“Службен гласник на Општина _____” бр. ___).

Вредноста на имотот-даночната основа е утврдена согласно член 14 од Законот за даноците на имот, односно со примена на Методологијата за утврдување на пазарната вредност на недвижниот имот. На ден _____ година Комисијата за утврдување на пазарната вредност на недвижниот имот направи увид и изврши бодување на елементите од значење на пазарната вредност, за што состави записник бр ___ од _____ година и констатира дека горенаведениот имот на даночниот обврзник е воведен/невоведен во Регистарот на недвижен имот, што се води во даночната администрација на Општина _____ и за истиот утврди пазарна вредност од _____ денари.

Според член 33 од Уставот на Република Македонија секој е должен да плаќа даноци и други јавни давачки врз основа на закон, за задоволување на јавните и општите потреби на граѓаните. Овие приходи служат за финансирање на општиот интерес и за задоволување на општествените заеднички потреби и ќе се употребат за постигнување на максимално можно општествена корист.

Каматата за ненавремено платен данок се пресметува согласно член 79 од Законот.

Жалбата не ја одлага наплатата на утврдениот данок согласно член 52 од Законот за даноците на имот (“Службен весник на РМ” бр. 61/04).

Врз основа на изнесеното се одлучи како во диспозитивот на ова решение.

ПРАВНА ПОУКА: Против ова решение може да се поднесе жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението. Жалбата се поднесува преку градоначалникот на Општината до министерот за финансии-Скопје, со доказ за платена административна такса во износ од 250,00 денари, согласно тарифен број 2 точка 2 од Законот за административни такси (“Службен весник на РМ” бр. 17/93 ..... 70/06).

Решено во Општина _____, на ден _____ година, под број _____.

Градоначалник,

_____

Ова Решение е изготвено во Општина _____, одделение/сектор за администрирање на локални даноци и комунални такси.

Ул. _____ бр. _____ тел ___ / _____

Раководител на одделението: _____ (име и презиме),

Тел. _____

e-mail: _____

Решението за утврдување на висината на данокот на наследство и подарок, општинската даночна администрација треба да го подготви и да го достави до градоначалникот најдоцна во рок од 30 дена од денот на приемот на даночната пријава и во тој рок да се достави до даночниот обврзник. Обврската за доставување на решението во овој рок произлегува од членот 33 од Законот за даноците на имот.

Еден од чекорите за навремена наплата, од една страна, и настапување на обврската за даночниот обврзник е доставувањето. Доставувањето треба да биде согласно Законот за даноците на имот, а за се она што таму не е речено треба да се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка кои се однесуваат на доставата. Овде општинската даночна администрација треба доставата да ја изврши лично на даночниот обврзник со предавање од нејзина страна, доколку тоа не успее, предавањето да се направи по пошта и во краен случај со јавно објавување.

Првите два случаи се поефикасни затоа што решението ќе се достави со доставница. Уредно пополнетата доставница е доказ дека доставата е извршена согласно важечките закони и од тој момент почнуваат да течат права и обврски како за даночниот обврзник така и за органот кој го донесол решението. (За потсетување доставницата мора да биде потпишана од даночниот обврзник).

Формата на доставницата што се нуди ќе помогне во воспоставување на изедначена содржина, без можност да има некои недостатоци кои би влијаеле на натамошната постапка.

ДОСТАВНИЦА

Напомена: Доставницата да се оддели, потпише од примателот со цело име и презиме и да се врати на адреса:

Општина _____
Ул. _____ број _____

Број на решение	Име и презиме	ЕДБ	Примено на ден
		Потпис на примателот	
Потпис на доставувачот			

4. ДАНОК НА ПРОМЕТ НА НЕДВИЖНОСТ

4.1 Предмет на оданочување

Согласно законот за даноците на имот, на остварениот промет на недвижности се плаќа данок на промет на недвижности. Под промет на недвижности во смисла на овој закон, се подразбираат преносот со надоместок на правото на сопственост на недвижности, замената на една недвижност со друга недвижност, како и друг начин на стекнување на недвижности со надоместок меѓу правни и физички лица. Под промет на недвижности во оваа смисла се подразбира и преносот на хартии од вредност, врз основа на компензација.

4.2 Кој е даночен обврзник?

Обврзник на данокот на промет на недвижности е правно и физичко лице-продавач на недвижноста. По исклучок, обврзник на данокот на промет на недвижности може да биде правно лице и физичко лице-купувач на недвижноста, доколку во договорот на купопродажба на недвижноста, е договорено данокот да го плати купувачот.

При замена на недвижности даночен обврзник е учесникот во замената, кој дава во замена недвижност од поголема вредност. Доколку се пренесува идеален дел на сопственост на недвижноста, даночен обврзник е секој сопственик посебно.

Ако правото на сопственост на недвижноста се пренесува врз основа на договор за доживотно издржување, даночен обврзник е примателот на недвижноста, односно неговите наследници. При продажба на недвижност во стечајна и извршна постапка, како и при реализација на договори за хипотека, даночен обврзник може да биде и купувачот на недвижноста.

4.3 Како се утврдува даночната основа?

Даночна основа на данокот на промет на недвижности е пазарната вредност на недвижноста во моментот на настанување на обврската. Доколку станува збор за замена на недвижности, тогаш даночна основица е пазарната вредност на разликата на недвижностите кои се заменуваат. Ако имаме пренесување на идеален дел, тогаш неговата пазарна вредност е основица за оданочување. Во случај на продажба во стечајна или извршна постапка, даночна основа е постигнатата цена. Со исклучок кога продажбата се врши во стечајна или извршна постапка, пазарната вредност ја утврдува комисија за утврдување на пазарната вредност согласно методологијата за утврдување на пазарна вредност.

РЕШЕНИЕ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ВИСИНАТА НА ДАНОКОТ НА ПРОМЕТ НА НЕДВИЖНОСТ							
Кој е надлежен за издавање/донесување на актот	Актот се носи по службена должност	Актот се носи по барање на Странките	Доколку актот се носи по барање на странките		Рок за донесување на актот	За кои потреби се издава /донесува актот	Коментар
			Што треба да се приложи кон барањето	Кој ја издава потребната документација			
Градоначалник		Да	1. Даночна пријава 2. Договор (шест примероци) 3. Доказ за сопственост (решение за наследување, имотен лист или поседовен лист со скица, потврда за воградежен или вонградежен реон) 4. Утврдена пазарна вредност	1. Даночен обврзник 2. Даночен обврзник 3. Основен суд, ДЗГР 4. Комисија за утврдување на пазарна вредност	Во рок од 30 дена од денот на поднесување на даночната пријава	За да се плати данок на промет на недвижност	

Табеларниот приказ има за цел да ја опише постапката за донесување решение за утврдување на висината на данокот на промет на недвижност. Од табелата јасно се гледа дека постапката за утврдување на висината на данокот на промет на недвижност се поведува по пријава на даночниот обврзник. Исто така може да се констатира дека за утврдување на висината на данокот на промет на недвижност не е доволна само пријавата, туку кон неа треба да се приложат и други потребни документи како што се: решение за наследување или договор за продажба, имотен или поседовен лист со скица, потврда со која се докажува дали недвижниот имот се наоѓа во градежен реон, или пак истиот е надвор од опфатот на урбанистичките планови и на крајот секако, записник од комисијата за утврдување на пазарната вредност со бодовите согласно Методологијата.

Значи, постапката за утврдувањето на висината на данокот на промет на недвижност започнува со поднесувањето на даночната пријава од страна на даночниот обврзник. Оваа пријава е пропишана од страна на **Министерот за Финансии и може да се најде во Службен весник на РМ број 47/05.**

Даночната пријава се доставува до предната канцеларија, каде од страна на државниот службеник се проверува дали истата е комплетна, односно, дали е целосно и правилно пополнета, дали кон неа се приложени потребните документи и дали за истата е платена административна такса, согласно Законот за административни такси.

Доколку во општината нема организационо поставено предна канцеларија, тогаш даночната пријава се доставува до архивата, каде од страна на службеникот кој ја води архивата се проверува, дали кон пријавата е приложен доказ дека се платени административните такси. Доколку кон пријавата има доказ за платени административни такси, службеникот од архивата по заведувањето во деловодникот, истата ја доставува до раководителот на одделението. Раководителот на одделението проверува дали пријавата е уредно пополнета и дали кон истата се доставени сите потребни документи. По проверката на даночната пријава, ја доставува до државниот службеник за натамошно постапување). (За потсетување Даночниот обврзник даночната пријава ДИ-ПНП е должен да ја достави во рок од 15 дена од денот на настанување на даночната обврска согласно член 34 став 1 од Законот за даноците на имот).

Даночната обврска во зависност од конкретниот случај настанува различно. Имено, ако имаме склучен договор за продажба или договор за замена, обврската настанува со денот на склучување на договорот за пренос на правото на сопственост, односно на замена на недвижностите. Ако станува збор за склучување на договор кој не е полноважен (согласно одредбите од Законот за облигациони односи) даночната обврска настанува со денот кога купувачот, односно учесникот во замената, стапил во посед (владение) на недвижноста. Доколку преносот на правото на сопственост се врши врз основа на одлука на суд или друг државен орган, даночната обврска настанува со денот на правосилноста на таа одлука. Во случај да се пренесува право на сопственост врз градежен објект кој е во изградба, тогаш даночната обврска настанува со денот на предавањето на објектот на купувачот. И на крај, доколку договорот за продажба или одлуката не се пријавени во општинската даночна администрација, тогаш даночната обврска настанува со денот на откривањето на извршениот промет.

Уредно пополнетата пријава со потребните документи и доказот за платена административна такса се доставува до архивата заради нејзино заведување и евидентирање во деловодникот. По добивањето на архивскиот број, истата се враќа во предната канцеларија од каде се препраќа до раководителот на одделението за администрирање на даноци. Раководителот ја доставува до надлежниот државен службеник задолжен за утврдување на висината на данок на промет на недвижност. Државниот службеник по приемот на комплетираната пријава, пристапува кон изработка на решение за утврдување на висината на данокот на промет на недвижност. При утврдувањето на висината на данокот на промет на недвижност, се применуваат стапките кои се утврдени од страна на советот на општината секако во согласност со Законот за даноците на имот.

Решението кое со донесува мора да ги содржи сите елементи пропишани со Законот за општата управна постапка. Имено, решението мора да има увод, диспозитив, образложение, правна поука, дата на издавање, потпис и печат. Вака изработено решение се доставува до раководителот на одделението заради одобрување. Откако решението ќе биде одобрено од раководителот истото се доставува до градоначалникот заради потпишување. Потпишаното решение со уредна доставница се доставува до даночниот обврзник.

Заради воедначеност, а како би можело да се оствари една од целите на овој водич се нуди форма на решение:

РЕШЕНИЕ ЗА ДАНОК НА ПРОМЕТ НА НЕДВИЖНОСТИ

Врз основа на член 205 од Законот за општата управна постапка ("Службен весник на РМ" бр.38/05), член 50 став 1 точка 11 од Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на РМ" бр. 5/02) и член 36 од Законот за даноците на имот ("Службен весник на РМ" бр.61/04), градоначалникот на Општина _____, донесе

РЕШЕНИЕ

На даночниот обврзник-ци се утврдува даночна основа за данок на промет на недвижности и се задолжуваат со данок на промет на недвижности:

Ред.бр.	Даночен обврзник	Адреса	ЕМБГ/ЕДБ	Даночна основа	Даночна стапка	Данок

Данокот на наследство и подарок се плаќа во рок од 15 дена од денот на доставувањето на Решението во корист на:

Примач: Трезорска сметка 100000000063095

Банка на примачот: Народна банка на РМ

Уплатна сметка: 840-_____02400 данок на промет на недвижност

Приходна шифра: 713311

На износот на данокот што нема да се плати во пропишаниот рок се плаќа камата од 0,05% дневно за секој ден задоцнување.

Жалбата не ја одлага наплатата на утврдениот данок.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Даночниот обврзник-ци, на _____ година поднесоа даночна пријава број _____ ДИ-ПН, за утврдување на данок на промет на недвижност и договор за купопродажба склучен помеѓу:

- _____ (презиме, татково име, име) _____ (матичен број)

во својство на продавач-и/купувач-и:

- _____ (презиме, татково име, име) _____ (матичен број)

Во својство на продавач-и/купувач-и.

Согласно со член 21 став 5 од Законот за даноците на имот, пазарната вредност е утврдена со примена на методологијата за утврдување на пазарната вредност на недвижниот имот. На ден _____ година Комисијата за утврдување на пазарна вредност на недвижен имот направи увид и изврши бодување на елементите од значење за пазарната вредност, при што состави записник бр. _____, од _____ година и констатира, дека горенаведениот имот на даночниот обврзник е воведен/невоведен во Регистарот на недвижен имот што се води во даночната администрација на Општина _____ и за истиот утврди пазарна вредност во износ од _____, односно како што следува:

Ред.бр.	Даночен обврзник	Адреса	ЕМБГ/ЕДБ	Даночна основа	Даночна стапка	Данок

Данокот на промет на недвижности е пресметан по стапка од ____ % на утврдената даночна основица, согласно член ____ од Одлуката за утврдување на висината на стапката на данокот на промет на недвижност, а согласно член 20 став 1 и 2 од Законот за даноците на имот, даночен обврзник е продавачот/купувачот.

Според член 33 од Уставот на Република Македонија секој е должен да плаќа даноци и други јавни давачки врз основа на закон, за задоволување на јавните и општите потреби на граѓаните. Овие приходи служат за финансирање на општиот интерес и за задоволување на општествените заеднички потреби и ќе се употребат за постигнување на максимално можно општествена корист.

Каматата за ненавремено платен данок се пресметува согласно член 79 од Законот.

Жалбата не ја одлага наплатата на утврдениот данок согласно член 52 од Законот за даноците на имот ("Службен весник на РМ" бр. 61/04).

Врз основа на изнесеното се одлучи како во диспозитивот на ова решение.
ПРАВНА ПОУКА: Против ова решение може да се поднесе жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението. Жалбата се поднесува преку градоначалникот на Општината до министерот за финансии-Скопје, со доказ за платена административна такса во износ од 250,00 денари, согласно тарифен број 2 точка 2 од Законот за административни такси ("Службен весник на РМ" бр. 17/93 ..... 70/06).

Решено во Општина _____, на ден _____ година, под број _____ .
Градоначалник,
_____

Ова Решение е изготвено во Општина _____, одделение/сектор за администрирање на локални даноци и комунални такси.

Ул. _____ бр. _____ тел _____ / _____

Раководител на одделението: _____ (име и презиме),

Тел. _____

e-mail: _____

Решението за утврдување на висината на данокот на промет на недвижност, општинската даночна администрација треба до го подготви и да го достави до градоначалникот најдоцна во рок од 30 дена од денот на приемот на даночната пријава и во тој рок да се достави до даночниот обврзник. Обврската за доставување на решението во овој рок произлегува од членот 36 од Законот за даноците на имот.

Еден од чекорите за навремена наплата, од една страна, и настапување на обврската за даночниот обврзник е доставувањето. Доставувањето треба да биде согласно Законот за даноците на имот, а за се она што таму не е речено треба да се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка кои се однесуваат на доставата. Овде општинската даночна администрација треба доставата да ја изврши лично на даночниот обврзник со предавање од нејзина страна, доколку тоа не успее, предавањето да се направи по пошта и во краен случај со јавно објавување.

Првите два случаеви се поефикасни затоа што решението ќе се достави со доставница. Уредно пополнетата доставница е доказ дека доставата е извршена согласно важечките закони и од тој момент почнуваат да течат права и обврски како за даночниот обврзник така и за органот кој го донесол решението. (За потсетување доставницата мора да биде потпишана од даночниот обврзник).

Формата на доставницата што се нуди ќе помогне во воспоставување на изедначена содржина без можност да има некои недостатоци кои би влијаеле на натамошната постапка.

ДОСТАВНИЦА

Напомена: Доставницата да се оддели, потпише од примателот со цело име и презиме и да се врати на адреса:

Општина _____
Ул. _____ број _____

Број на решение	Име и презиме	ЕДБ	Примено на ден
		Потпис на примателот	
Потпис на доставувачот			

ОДЛАГАЊЕ НА ИЗВРШУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕ

Утврдениот износ на данок кој доспеал за плаќање може да се одложи од извршување. Одлагање на извршување ќе има тогаш, кога на даночниот обврзник ќе му се дозволи даночниот долг да го плати во рок кој ќе биде дополнително определен, или пак долгот да го плаќа на рати, или да се одложи до донесување на решение по жалба, ако е поднесена.

РЕШЕНИЕ ЗА ОДЛАГАЊЕ НА ИЗВРШУВАЊЕ							
Кој е надлежен за издавање/донесување на актот	Актот се носи по службена должност	Актот се носи по барање на странките	Доколку актот се носи по барање на странките		Рок за донесување на актот	За кои потреби се издава /донесува актот	Коментар
			Што треба да се приложи кон барањето	Кој ја Издава потребната документација			
Градоначалник		Да	Банкарска гаранција или Доказ за платен готовински депозит или друг инструмент за обезбедување на плаќање	Банка	Во рок од 30 дена од денот на поднесување на барањето	За да му се овозможи на даночниот обврзник да го плати данокот што за него би бил поповолен	Доколку износот на даночниот долг не е поголем од 10.000 Денари, не се бара средство за обезбедување. Ако е донесено решение за принудна наплата не може да се донесе решение за одлагање на долгот

Од табелата се гледа дека решение за одлагање на извршувањето донесува градоначалникот на општината, по барање на даночниот обврзник. Даночниот обврзник кон барањето е должен да достави средство за обезбедување и тоа, банкарска гаранција или доказ дека има платено готовински депозит, или друг инструмент за обезбедување на плаќањето. Доколку износот на даночната обврска е

помал од 10.000 денари, или пак е донесено решение за присилна наплата, тогаш не може да се донесе решение за одлагање на извршувањето.

Плаќањето на даночната обврска може да биде одложено и договорено на 12 месечни рати. Во договорот за одложување на плаќањето треба јасно да се прецизира договорниот број на месечни рати

Како што е претходно истакнато, решение за одлагање на извршувањето се донесува по барање на странката.

Предлог на барање:

До:

Градоначалник на
Општина _____

**БАРАЊЕ ЗА ОДЛОЖУВАЊЕ ОД ИЗВРШУВАЊЕ НА РЕШЕНИЕ /
БАРАЊЕ ЗА ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ОБВРСКИТЕ**

Од _____, со ЕМБГ/ЕДБ/ЕМБС
(име и презиме на физичкото лице или назив на правното лице)

_____ , _____ улица
_____ ,
(адреса на физичкото лице/седиште на правното лице)

Број _____ во _____, контакт телефон _____ ,
(град/ село)

За донесување на Решение за одложување од извршување/ одложено плаќање на обврските по Решението бр. _____ донесено на ден _____ година.

Согласно член 40 од Законот за даноците на имот ("Службен весник на РМ" бр.61/04) го поднесувам ова барање со кое барам да се изврши одложување на извршувањето на погоренаведеното решение, односно да ми се дозволи вкупните обврски на име данок на _____ и такса за _____ ги плаќам на рати.

Кон барањето ги приложувам следните документи:

1. Решение број _____;
2. Банкарска гаранција _____;
3. Инструмент за обезбедување _____;
4. Копие од уплатен депозит _____;
5. _____;

Место, _____

Барател, _____

Барањето за одлагање на извршувањето се доставува до предната канцеларија. Државниот службеник прегледува дали барањето е уредно пополнето, односно дали се внесени сите податоци. Понатаму, проверува дали кон барањето се поднесени потребните документи. Откако ќе констатира дека барањето е комплетирано, го доставува до архивата заради заведување во деловодникот. По заведувањето во архивата, службеникот од предната канцеларија барањето го доставува до раководителот на одлението за администрирање на даноци.

Доколку во општината нема организационо поставено предна канцеларија, тогаш даночната пријава се доставува до архивата каде од страна на службеникот кој ја води архивата се проверува дали кон пријавата е приложен доказ дека се платени административните такси. Доколку кон пријавата има доказ за платени административни такси, службеникот од архивата по заведувањето во деловодникот истата ја доставува до раководителот на одлението. Раководителот на одлението проверува дали пријавата е уредно пополнета и дали кон истата се доставени сите потребни документи. По проверување на даночната пријава ја доставува до државниот службеник за понатамошно постапување.

Раководителот по приемот, барањето ќе го достави до државниот службеник во чии опис и попис на работа се наоѓа данокот/комуналната такса, за кој/а се бара одлагање. Државниот службеник по приемот пристапува кон разгледување на предметот, при што, врз основа на евиденцијата утврдува каков бил односот на барателот во изминатиот период, односно дали претходно редовно ја исполнувал својата обврска. Понатаму, проверува дали вредноста на инструментот за обезбедување на даночниот долг (банкарска гаранција) одговараат на (го покриваат) вкупниот даночен долг. Ако се работи за депонирање на депозит како инструмент за обезбедување на плаќањето дали вредноста на готовинскиот депозит одговара, односно дали покрива една половина од даночниот долг.

Откако службеникот ќе ја спроведе постапката, односно откако ќе ги преземе сите дејствија за утврдување на фактите, ќе изработи решение кое го доставува до раководителот на одобрување. Одобреното решение од страна на раководителот се доставува до градоначалникот заради потпишување. Потпишаното решение се враќа во предната канцеларија (архивата) од каде службеникот ќе го достави до барателот.

Заради воедначеност, а како би можело да се оствари една од целите на овој водич се нуди форма на решение:

Врз основа на член 205 од Законот за општата управна постапка ("Службен весник на РМ" бр.38/05), член 50 став 1 точка 11 од Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на РМ" бр. 5/02) и член 40 и 41 од Законот за даноците на имот ("Службен весник на РМ" бр.61/04), постапувајќи по барањето на _____ од _____, градоначалникот на Општина _____ го донесе следното

РЕШЕНИЕ

Барањето на _____, со ЕМБГ/ЕДБ/ЕМБС _____,

(име и презиме, на физичко лице/назив на правно лице)

_____, улица _____,

(адреса на физичкото лице/седиште на правното лице)

Број _____, од _____ (град, село), општина _____,

Со кое даночниот обврзник бра утврдениот данок на _____/комунална такса со Решение бр. _____ од _____ 200 година во износ од _____ денари да го плати на 12 месечни рати **СЕ УВАЖУВА.**

СЕ ОДОБРУВА на даночниот обврзник _____ од _____, данокот _____/комуналната такса утврдени со решение бр. _____ од _____ 200 година донесено од страна на градоначалникот на Општина _____ на износ од _____ денари да го плати на 12 еднакви рати од по _____ денари месечно, така што првата месечна рата во наведениот износ е должен да ја плати веднаш по приемот на ова решение, додека следните месечни рати ќе ги плаќа секој месец последователно, најдоцна до петнаесетиот ден од месецот со доставување на вирман образец ПП 50 до општинската администрација како доказ дека плаќањето е извршено.

Доколку даночниот обврзник не уплати две последователни рати, даночната обврска се наплатува во целост од приложениот инструмент за обезбедување на плаќањето, согласно член 50 од Законот за даноците на имот.

Како инструмент за обезбедување на плаќањето на наведениот долг кон барањето за плаќање на рати од должникот приложена е банкарска гаранција од _____ 200 година на _____, со која банката се обврзува кон Општина _____ доколку _____ од _____ не изврши плаќање на две последователни рати од даночниот долг, на прв писмен повик на корисникот на гаранцијата, банката целосно да ги намира неплатените даночни обврски најмногу до износот наведен во банкарската гаранција.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

По поднесената даночна пријава/ пријава за настаната таксена обврска на _____ од _____, за купување на недвижност од _____, со Решение бр _____ од _____ 200 година утврден му е данок на промет на недвижности/комунална такса во вкупен износ од _____ денари, за купување на деловен простор од _____ м² во _____/користење на _____ при што даночниот обврзник со писмено барање бр. _____ од _____ 200 година доставено до градоначалникот на Општината _____ побара плаќање на даночната обврска на рати.

Согласно член 40, 41 и 42 од Законот за даноците на имот на даночниот обврзник му се одобрува даночната обврска во износ од _____ денари да ја плати веднаш по приемот на ова решение, додека следните месечни рати ќе ги плаќа секој месец последователно најдоцна до петнаесетиот ден од месецот, со доставување на секој месец вирман образец ПП 50 до општинската даночна

администрација, како доказ дека плаќањето е извршено и доколку даночниот обврзник не плати две последователни рати, преостанатата даночна обврска се наплатува во целост со активирањето на приложениот инструмент за обезбедување на плаќањето во соодветната банка која го издала.

Имајќи го во предвид погоре наведеното се одлучи како во диспозитивот на решението.

ПРАВНА ПОУКА: Против ова решение може да се поднесе жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението. Жалбата се поднесува преку градоначалникот на Општината до министерот за финансии Скопје, со доказ за платени административни такси во износ од 250,00 денари, согласно тарифен број 2 точка 2 од Законот за административни такси ("Службен весник на РМ" бр.17/93.....70/06.

Решено во Општина _____ на _____ 200__ година под број _____

Градоначалник,

Ова решение е изготвено во Општина _____, одделение/сектор за администрирање на даноци и такси.

Ул. _____ бр. _____, тел. _____

Раководител на одделение: _____ (име и презиме), тел. _____

e-mail: _____

Доставувањето треба да биде согласно Законот за даноците на имот, а за се она што таму не е речено треба да се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка кои се однесуваат на доставата. Овде општинската даночна администрација треба доставата да ја изврши лично на даночниот обврзник со предавање од нејзина страна, доколку тоа не успее предавањето да се направи по пошта.

Уредно пополнетата доставница е доказ дека доставата е извршена согласно важечките закони и од тој момент почнуваат да течат права и обврски како за даночниот обврзник така и за органот кој го донесол решението. (За потсетување, доставницата мора да биде потпишана од даночниот обврзник).

Формата на доставницата што се нуди ќе помогне во воспоставување на изедначена содржина, без можност да има некои недостатоци кои би влијаеле на понатамошната постапка.

ДОСТАВНИЦА

Напомена: Доставницата да се оддели, потпише од примателот со цело име и презиме и да се врати на адреса:

Општина _____

Ул. _____ број _____

Број на решение	Име и презиме	ЕДБ	Примено на ден
		Потпис на примателот	
Потпис доставувачот	на		

Доколку даночниот обврзник наместо депонираниот депозит, приложи банкарска гаранција или друг инструмент за обезбедување на даночниот долг, односно за даночната обврска може да поднесе писмено барање за повлекување на депонираниот депозит.

До:
Општина _____
Сектор за _____
Одделение за _____

БАРАЊЕ ЗА ПОВЛЕКУВАЊЕ НА ГОТОВИНСКИ ДЕПОЗИТ

Од _____ со ЕМБГ/ЕДБ/ЕМБ
(име и презиме на физичкото лице или на правното лице)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

, _____ улица

(адреса на физичкото лице/седиште на правното лице)

број _____, во _____ контакт телефон _____
(град, село)

за донесување на решение за повлекување на готовински депозит за плаќање на обврските по Решението _____ донесено на ден _____ година. Согласно член 51 став 2 од Законот за даноците на имот ("Службен весник на РМ" бр.61/04) го поднесувам ова барање со кое барам да се изврши повлекување на уплатениот готовински депозит за обезбедување на плаќање на даночниот долг.

На ден _____ година извршив уплата на готовински депозит во износ од _____ денари на име обезбедување на плаќање на даночниот долг. Имајќи во предвид дека во прилог на барањево приложувам инструмент за обезбедување на плаќањет/банкарска гаранција, барам да ми се поврати уплатениот готовински депозит во износ од _____ денари.

Кон барањето ги приложувам следните документи:

1. Решение број _____;
2. Банкарска гаранција _____;
3. Инструмент за обезбедување _____;
4. _____;

Место,

Барател,

_____

_____

Во согласност со уставното начело на двостепеност, Законот за даноците на имот (член 52) предвидува можност против решението донесено од градоначалникот да се изјави жалба. Жалбата се поднесува во рок од 15 дена од денот на приемот на решението преку градоначалникот на општината до министерот за финансии.

- ако спроведената постапка била нецелосна, а тоа можело да биде под влијание за решавање на работата, ќе ја надополни постапката, особено кога жалителот ќе изнесе во жалбата такви факти и докази, што би можеле да влијаат за да се донесе поинакво решавање за работата. Ако на жалителот морало да му биде дадена можност да учествува во постапката што му претходела на донесување на решението, а таа можност не му била дадена, или му била дадена, а тој пропуштил да ја користи, но, во жалбата го оправдал тоа пропуштање;

- ако решението е донесено без претходно спроведена посебна испитна постапка што била задолжителна.

Доколку првостепениот орган постапувајќи според претходно наведеното не најде дека е потребно да донесе соодветно решение, тој е должен без одлагање, а најдоцна во рок од 15 дена од приемот на жалбата да му ја испрати жалбата на органот надлежен за решавање по жалба. Кон жалбата е должен да ги приложи сите списи што се однесуваат на предметот.

ОПОМЕНА ЗА ПЛАЌАЊЕ НА ДАНОЧНАТА ОБВРСКА

Даночните обврзници данокот определен со решението издадено од градоначалникот на општината должни се да го платат во рокот определен во самото решение. Доколку данокот не е платен во определениот рок, а не е поднесено барање за одлагање на извршувањето, односно не е донесено решение за одлагање на плаќањето, или плаќање на рати, даночната администрација треба да достави писмена опомена до даночниот обврзник.

Опомената се доставува до даночните обврзници што е можно побрзо по датумот на доспеаност на обврската.

_____, 200_ година

До: _____

од _____

Улица _____ број _____

ЕМБ/ЕМБС

ОПОМЕНА ЗА НЕПЛАТЕН ДАНОЧЕН ДОЛГ

Согласно член 54 од Законот за даноците на имот (“Службен весник на РМ” бр.61/04) **СЕ ПОВИКУВАТЕ** во рок од 8 дена од денот на доставувањето на оваа опомена, да извршите плаќање на даночниот долг кој произлегува од следните поединечни даночни обврски:

Вид на данок/комунална такса	Решение број	Износ на главниот долг	Камата	Вкупно
Данок на имот				
Данок на промет на недвижности				
Данок на наследство и подарок				
Комунална такса/ _____				
Комунална такса/ _____				
Вкупно				

Наведените поединечни даночни обврски да ги платите на следните уплатни сметки и тоа:

Примач: Трезорска сметка 100000000063095

Банка на примачот: Народна банка на РМ

Ознака на општината _____;

Вид на даночен долг	Уплатна сметка	Приходна шифра	Уплатна сметка за камата	Приходна шифра
Данок на имот				
Данок на промет на недвижности				
Данок на наследство и подарок				
Комунална такса/ _____				
Комунална такса/ _____				

Доколку во утврдениот рок не пристапите кон плаќање на даночниот долг, ќе пристапиме кон присилна наплата на истиот.

Градоначалник,

_____

Со оглед на тоа дека во опомената се дава рок во кој даночниот обврзник треба доброволно да ги плати даночните обврски, а имајќи го во предвид фактот доколку во тој рок не се плати долгот, ќе се пристапи кон присилно извршување. Многу е важно даночната администрација да има доказ за извршена уредно доставување. Доказ за уредно доставување е доставницата со која ќе се достави поканата

ДОСТАВНИЦА

Напомена: Доставницата да се оддели, потпише од примателот со цело име и презиме и да се врати на адреса:

Општина _____
Ул. _____ број _____

Број на опомена	Име и презиме	ЕДБ	Примено на ден
		Потпис на примателот	
Потпис на доставувачот			

ПРИСИЛНА НАПЛАТА

Откако ќе измине рокот од опомената, осмиот ден, на даночниот обврзник лично му се доставува **решение за присилна наплата**. Решението за присилна наплата го донесува градоначалникот на општината.

Пример на решение за присилна наплата:

Ова Решение е изготвено во Општина _____, одделение/сектор за администрирање на даноци и такси.

Ул. _____ бр _____ тел. _____

Раководител на одделение: _____ (име и презиме),

тел _____

e-mail: _____

Доставувањето на решението за присилна наплата мора да се изврши лично. Ова треба да биде посебно назначено на доставницата.

ДОСТАВНИЦА

Напомена: Доставницата да се оддели, потпише од примателот со цело име и презиме и да се врати на адреса:

Општина _____

Ул. _____ број _____

Број на опомена	Име и презиме	ЕДБ	Примено на ден
		Потпис на примателот	
Потпис на доставувачот			

*Доставата да се изврши лично

Присилната наплата на даночната обврска, паричната казна и каматата, односно извршувањето на решението, ја врши овластено службено лице во општинската администрација-даночен извршител.

Тогаш кога ќе има основано сомнение дека даночниот извршител ќе биде спречен да ја поведе постапката за присилна наплата, може да побара присуство и помош од органот надлежен за јавниот ред.

Општина _____
Бр. _____
Датум _____ 200_ год.

До: Министерство за внатрешни работи
Полициска станица _____
Одделение за _____

БАРАЊЕ ПОМОШ

Даночниот извршител на Општина _____ на ден _____ година потребно е да пристапи кон спроведување на постапка за присилна наплата на даночниот долг односно спроведување на Решението за присилна наплата број _____.

Имајќи во предвид дека се очекува да даночниот обврзник со ЕМБГ/ЕДБ/ЕМБС _____
(име и презиме на физичко лице или назив на правно лице)

_____, _____,

улица

(адреса на физичкото лице/седиште на правното лице)

Број _____, во _____ контакт телефон _____,
(град, село)

да ја попречува постапката за присилна наплата, бараме да обезбедите присуство и да дадете активна помош при спроведувањето на постапката за присилна наплата.

Кон барањето ги приложуваме следните документи:

1. Решение за присилна наплата;
2. Опомена за неплатен даночен долг;
3. _____;
4. _____;

Градоначалник,
_____

Откако ќе бидат обезбедени сите предуслови, овластениот државен службеник даночниот извршител, пристапува кон попис на имотот кој ќе биде предмет на продажба заради подмирување на даночниот долг, односно даночната обврска. Присилната наплата се извршува на целокупниот имот, приходите и побарувањата на даночниот обврзник, освен оние определени во член 57 став 1 од Законот за даноците на имот.

При пописот по правило треба да се опфати имотот, приходите и побарувањата на даночниот обврзник од кого, на најлесен и најбрз начин и со најмалку трошоци за даночниот обврзник ќе се обезбедат наплата на даночниот долг. Пописот даночниот извршител по правило треба да го изврши во присуство на даночниот обврзник. Меѓутоа доколку даночниот обврзник не присуствува на пописот, пописот ќе се изврши во присуство на двајца сведоци. Даночниот извршител со вршењето на пописот истовремено ќе изврши и проценка на имотот што се опишува. Во случај даночниот извршител да не може сам да ја изврши проценката, има право да повика други лица – проценители кои ќе ја извршат проценката на имотот. Доколку даночниот обврзник се посомнева во проценетата вредност на имотот, има право да побара да се повика проценител. Во овој случај, трошоците за проценителот паѓаат на товар на даночниот обврзник.

За извршениот попис и процена на имотот, даночниот извршител составува записник.

Доколку предмет на попишување е движен имот, а даночниот обврзник изјави дека истиот е во сопственост на трето лице, а зо тоа не даде доказ, имотот ќе се попиши и истото ќе се наведе во записникот. Во ваква ситуација, даночниот извршител е должен да го извести третото лице и да го упати во рок од 8 дена од денот на известувањето, дека може да поднесе излучна тужба до судот. Ако во овој рок не се поднесе излучната тужба постапката на присилната наплата ќе продолжи.

Доколку третото лице било присутно за време на попишувањето, истото ќе се извести усно, а тоа известување ќе се внесе во записник. Ако до даночниот извршител, во рокот определен, биде доставен доказ дека е поднесена излучна тужба, продажбата на попишаниот имот се одлага до завршување на спорот и тој имот се остава на чување кај даночниот обврзник.

Попишаниот имот може да се остави на чување кај даночниот обврзник, со забрана за отуѓување до намиравање на даночниот долг. Оваа забрана за отуѓување на недвижен имот, градоначалникот на општината ја пријавува во органот надлежен за геодетски работи.

Доколку предмет на попишување се пари, хартии од вредност, накит и други драгоцености, истите даночниот извршител ќе ги одземе од даночниот обврзник, ќе ги депонира во сеф во банка, а на даночниот обврзник ќе му издаде потврда.

(грб на општината)
Република македонија
Општина _____
Бр. _____
_____ 200_ год.

Врз основа на член 74 од Законот за даноците на имот ("Службен весник на РМ" бр.61/04), Градоначалникот на Општина _____ објавува

О Г Л А С

За јавна продажба на попишан и проценет имот за присилна наплата

Даночниот обврзник _____, со
(име и презиме на физичко лице или назив на правно лице)
ЕМБГ/ЕДБ/ЕМБС _____, _____ улица
_____
(адреса на физичкото лице/седиште на правното лице)
број _____, во _____ (град, село), контакт телефон
_____.

Не постапи по опомената за неплатен даночен долг и не изврши подмирување на истиот за што даночниот извршител на Општина _____ огласува дека на ден _____ година со почеток во _____ часот ќе отпочне јавна продажба на попишаниот и проценет имот по пат на јавно надавање и тоа на следниот имот:

- _____ со почетна вредност _____;
- _____ со почетна вредност _____;
- _____ со почетна вредност _____;
- _____ со почетна вредност _____;
- _____ со почетна вредност _____;

НАПОМЕНА: не се примаат дополнителни рекламации за купениот имот.

Даночен извршител
_____

На јавното наддавање не можат да учествуваат вработените во општинската администрација како и членови на нивните семејства.

Со оглед на тоа дека јавната продажба се спроведува за обезбедување на парични средства за подмирување на долгот, јавната продажба ќе се прекини во оној момент кога ќе се постигне таа сума. Значи, кога ќе се обезбедат средства за покривање на даночниот долг, паричните казни, каматите и трошоците на постапката, јавната продажба на имотот се прекинува. Во случај да се обезбедат повеќе парични средства од потребните, разликата му се враќа на должникот.

Од износот на парични средства обезбеден преку присилен пат се врши намирување на обврските. Намирувањето се врши според редослед определен во законот и тоа:

1. трошоци за присилна наплата;
2. данок и други јавни давачки што се должат;
3. паричните казни;
4. каматите на долгот што се должи.

За јавната продажба се составува записник. Записникот покрај даночниот извршител го потпишува и купувачот на имотот.

Врз основа на член 205 од Законот за општата управна постапка ("Службен весник на РМ" бр.38/05), член 50 став 1 точка 11 од Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на РМ" бр. 5/02) и член 73 став 1 од Законот за даноците на имот ("Службен весник на РМ" бр.61/04), а во врска со член 16 од Законот за комуналните такси ("Службен весник на РМ" бр.61/04), градоначалникот на Општина _____ донесе

РЕШЕНИЕ

за забрана на користење на парични средства од жиро сметка

СЕ СТАВА ЗАБРАНА НА КОРИСТЕЊЕ на парични средства на даночниот должник _____ од _____ Ул _____ бр. _____ со ЕДБ _____ што се води на жиро сметка _____ при _____

Заради наплата на достасаните даночни обврски по основа на (данок/комунална такса) се наложува на носителот на платниот промет _____ од _____, средствата да ги уплати во корист на даночниот долг на:

Примач: Трезорска сметка 100000000063095

Банка на примачот: НБРМ

Уплатна сметка: 840-_____02507 (данок на имот),03210 (ком.такса)

Приходна шифра: 717112

камата на:

Уплатна сметка: 840-_____03385

Приходна шифра: 717122

1. Данок/комунална такса во вкупен износ од _____ денари, од кои за:
_____ година износ од _____ ден.
_____ година износ од _____ ден.
_____ година износ од _____ ден.
_____ година износ од _____ ден.

2. Камата за ненавремено плаќање по 0,05% дневно до денот на уплатата за секој ден задоцнување

- _____ година сметано од _____ год.
_____ година сметано од _____ год.
_____ година сметано од _____ год.
_____ година сметано од _____ год.

Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

Решението е извршно согласно член 270 став 2 точка 3 од Законот за општата управна постапка.

Образложение

Во регистрот на даночни обврзници/обврзници на комунална такса, што се води во даночната администрација на Општина _____, лицето _____ од _____ е евидентиран како даночен обврзник/обврзник на комунална такса, за што има добиено решение број _____, ...

Обврската е утврдена согласно Одлуката за определување на висината на стапката на данокот/комуналната такса ("Службен гласник на Општина _____" бр. _____), за што обврзникот беше уредно информиран.

Со оглед на тоа што обврзникот не ја исполни обврската во рокот определен во решението, ниту во рокот определен во опомената за плаќање на долгот, се одлучи како во диспозитивот на ова Решение.

Согласно член 73 став 3 од Законот за даноците на имот, жалбата поднесена против ова решение не го одлага неговото извршување.

Носителот на платниот промет, согласно член 73 став 6 од законот за даноците на имот е должен да постапи по ова Решение, во спротивно даночниот долг ќе се наплати од неговите средства.

Со оглед на тоа што жалбата не го одлага извршувањето на Решението, а согласно член 270 став 2 точка 3 од Законот за општата управна постапка, истото е извршно.

Решено во Општина _____ под број _____ од _____ год.

ПРАВНА ПОУКА: Против ова решение може да се поднесе жалба во рок од 8 дена од денот на приемот преку овој орган до министерот за финансии-Скопје. Кон жалбата се приложува доказ за платени административни такси во износ од 250,00 денари.

Градоначалник,

Ова Решение е изготвено во Општина _____, одделение/сектор за администрирање на даноци и такси.

Ул. _____, бр. ____, тел. ____/____

Раководител на одделение _____ (име и презиме),

тел. ____/____

е-маил: _____

Ова решение се донесува по службена должност. Државниот службеник во чиј опис и попис на работи и работни задачи е соодветниот данок или комунална такса, врз основа на евиденцијата што се води пристапува кон изработка на решение за забрана за располагање со средствата од сметките. Во секој случај, како и кај донесувањето на решението за присилна наплата, потребно е претходно да биде издадена опомена до даночниот обврзник. Државниот службеник предлог решението го доставува до раководителот на одделението за одобрување. Одобреното решение се доставува до градоначалникот заради потпишување. Потпишаното решение се доставува до архивата заради заведување во деловодникот, после што со уредно пополнета доставница се доставува до предна канцеларија заради доставување.

Еден примерок од решението се доставува до даночниот обврзник, а еден примерок до носителот на платниот промет каде се води жиро сметката.

Како што погоре беше истакнато, наплата на даночен долг/комунална обврска, може да се изврши и со забрана на користење на средства од лични примања. Постапката за донесување на ова решение е иста како и за донесување на решение за забрана на користење средства од сметки.

Предлог на решение:

Врз основа на член 205 од Законот за општата управна постапка (“Службен весник на РМ” бр.38/05), член 50 став 1 точка 11 од Законот за локалната самоуправа (“Службен весник на РМ”бр. 5/02) и член 73 став 1 од Законот за даноците на имот (“Службен весник на РМ” бр.61/04), а во врска со член 16 од Законот за комуналните такси (“Службен весник на РМ” бр.61/04), Градоначалникот на Општина _____ донесе

РЕШЕНИЕ

за забрана на користење на парични средства од лични примања

Се става забрана за користење врз 1/3 од личните примања на даночниот обврзник _____ од _____ ул. _____ Бр. _____ со ЕМБГ _____, што ги остварува по основа на работен однос кај _____.

Се задолжува правниот субјект _____ средствата во износ од _____ денари, на име главен долг по основ на данок на имот и камата во износ од _____ денари или вкупен износ _____ денари да ги уплати во корист на даночниот долг на

Примач: Трезорска сметка 100000000063095

Банка на примачот: НБРМ

Уплатна сметка: 840-_____02507

Приходна шифра: 713111

а на товар на личните примања на даночниот должник.

Префрлувањата на средствата да биде во вкупен износ, а доколку тој е поголем од 1/3 од личните примања, истиот да се распредели на еднакви месечни рати.

Правниот субјект е должен да постапи по ова решение, во спротивно даночниот долг ќе се наплати присилно од неговата жиро сметка.

Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

Решението е извршно согласно член 270 став 2 точка 3 од Законот за општата управна постапка.

Образложение

Во регистрот на даночни обврзници, што се води во даночната администрација на Општина _____, лицето _____ од _____ е евидентиран како даночен обврзник, за што има добиено решение број _____, ...

Обврската е утврдена согласно Одлуката за определување на висината на стапката на данокот на имот (“Службен гласник на Општина _____” бр. _____), за што обврзникот беше уредно информиран.

Со оглед на тоа што обврзникот не ја исполни обврската во рокот определен во решението, ниту во рокот определен во опомената за плаќање на долгот, се одлучи како во диспозитивот на ова Решение.

Бидејќи даночниот обврзник не ја исполни својата обврска во определениот рок согласно член 79 од Законот за даноците на имот се пресмета камата во висина од 0,05% дневно за секој ден задоцнување.

Согласно член 73 став 3 од Законот за даноците на имот, жалбата изјавена против ова решение не го одлага неговото извршување.

Решено во Општина _____ под број _____ од _____ год.

ПРАВНА ПОУКА: Против ова решение може да се поднесе жалба во рок од 8 дена од денот на приемот преку овај орган до министерот за финансии-Скопје. Кон жалбата се приложува доказ за платени административни такси во износ од 250,00 денари.

Градоначалник,

Ова Решение е изготвено во Општина _____, одделение/сектор за администрирање на даноци и такси.

Ул. _____, бр. _____, тел. _____/_____

Раководител на одделение _____ (име и презиме),

тел. _____/_____

е-маил: _____

ДОСТАВНИЦА

Напомена: Доставницата да се оддели, потпише од примателот со цело име и презиме и да се врати на адреса:

Општина _____

Ул. _____ број _____

Број на решение	Име и презиме	ЕДБ	Примено на ден
		Потпис на примателот	
Потпис на доставувачот			

ВРАЌАЊЕ НА ПОВЕЌЕ ИЛИ ПОГРЕШНО УПЛАТЕН ДАНОК

Може да се случи даночниот обврзник да го плати даночниот долг, меѓутоа да го плати на погрешна сметка, или евентуално место данок, да плати парична казна и сл. Исто така даночниот обврзник може да плати повеќе од даночниот долг. Доколку се случи ваква ситуација, тогаш даночниот обврзник има право да бара враќање на погрешно или повеќе уплатеното. Значи, за да може даночниот обврзник да го оствари ова свое право, потребно е да достави писмено барање.

Предлог на барање:

кој подносителот на барањето ќе го надополни барањето. Ако во определениот рок барателот постапи по забелешката на државниот службеник, барањето ќе се земе во решавање. Тоа значи, дека најпрвин ќе се провери дали даночниот обврзник е заведен во базата на општинската администрација, за каков вид на даночна обврска станува збор, дали му е доставено решение за даночната обврска, исто така дали паричните средства се платени во рокот определен со решението.

По утврдување на фактите и изведување на доказите ќе пристапи кон изработка на решение за враќање на повеќе или погрешно уплатените средства. Ако пак врз основа на фактите и околностите констатира дека не се исполнети условите, ќе донесе решение со кое се одбива барањето како неосновано. И во едниот и во другиот случај предлогот на решението го доставува до раководителот на одобрување. Раководителот на одделението решението го доставува до градоначалникот на општината заради потпишување. Потпишаното решение се враќа во предната канцеларија, односно архивата од каде се доставува до барателот.

Предлог на решение:

Врз основа на член 205 од Законот за општата управна постапка ("Службен весник на РМ" бр. 38/05), член 50 став 1 точка 11 од Законот за локална самоуправа ("Службен весник на РМ" бр. 5.02) и член 40 и 41 од Законот за даноците на имот ("Службен весник на РМ" бр.61/04), постапувајќи по барањето на _____ од _____, градоначалникот на Општината го донесе следното

РЕШЕНИЕ

Барањето на _____, со
(име и презиме на физичко лице/назив на правно лице)

ЕМБГ/ЕДБ/ЕМБС , улица

_____,
(адреса на физичкото лице/седиште на правното лице)

број _____, од _____, општина _____,
(град, село)

Со кое даночниот обврзник бара да му бидат вратени повеќе/погрешно уплатени средства на ден _____ година на име _____ во износ од _____ денари **СЕ УВАЖУВА.**

Се врши враќање на средствата во износ од _____ уплатени на ден _____ година на уплатна сметка _____, на име _____.

Враќањето на средствата да се изврши на товар на уплатна сметка број _____ со назнака, враќање на повеќе/погрешно уплатени средства.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

По поднесеното барање за враќање на повеќе/погрешно уплатени средства во износ од _____ денари, градоначалникот на општината го разгледа наведеното барање и констатира дека истото е оправдано.

Имајќи го во предвид погоре наведеното а пред се почитувајќи ги одредбите на член 83 од Законот за даноците на имот, се одлучи како во диспозитивот.

ПРАВНА ПОУКА: Против ова Решение може да се поднесе жалба во рок 15 дена од денот на приемот, преку овој орган до министерот за финансии Скопје. Кон жалбата се приложува доказ за платени административни такси во висина од 250,00 денари.

Решено во Општина _____ на _____ година под број _____.

Градоначалник,
_____

Ова Решение е изготвено во Општина _____, одделение/сектор за администрирање на даноци и такси.

Ул. _____, бр. _____, тел. _____/_____

Раководител на одделение _____ (име и презиме),

тел. _____/_____ е-маил: _____

5. КОМУНАЛНИ ТАКСИ

Покрај локалните даноци и комуналните такси се извор за финансирање на општините. Комунална такса, во смисла на Законот за комунални такси, се плаќа за користење на одредени права, предмети и услуги од јавен интерес од локално значење од страна на правните и физичките лица кои вршат дејност и од граѓаните.

Висината на комуналната такса што се плаќа, се определува согласно Одлуката за утврдување на висината на комуналните такси донесена од страна на советот на општината, а усогласена со Тарифата за комунални такси од Законот за комунални такси.

5.1 Утврдување и наплата на комуналната такса

Висината на комуналната такса се утврдува во еднакви износи за сите обврзници кои вршат иста дејност или занимање, односно за сите обврзници од иста категорија. Од ова правило има еден исклучок, а тоа е, комуналната такса за фирма, односно назив која се утврдува различно по видови на дејности.

Обврската за плаќање на комуналната такса настанува во моментот на користењето на правото, предметот или услугата за кои е пропишано плаќање такса.

Наплатата на комуналната такса и за користење на површини во кампови, за подигање на шатори и друга слична привремена употреба, за користење на простор пред деловни простории за вршење на дејност, за користење на простор за паркирање на моторни возила и нивните приколки, мотоцикли мотори и велосипеди, за истакнување на реклами, објави и огласи на јавни места и за користење и одржување на јавно осветлување без издавање на решение. Ова претпоставува дека општинската даночна администрација не води постапка за утврдување на висината на комуналната такса. Овие комунални такси ги наплаќаат други субјекти определени со тарифата за комунални такси.

Во водичов ќе се разработи само постапката на утврдување на висината на комуналната такса за фирма, односно назив на деловна просторија, истакнување на реклами, објави и огласи на јавни места, користење на музика во јавни локали, поставување на витрини за изложување на стоки надвор од деловните згради, користење на плоштади и друг простор во градовите и другите населени места, со цел за изложување предмети, приредување изложби и други забавни приредби за вршење на дејност.

5.2 Комунална такса за фирма, односно назив на деловна просторија

Комуналната такса за фирма односно назив, е една од комуналните такси за чие утврдување е потребно да се донесе решение. Решението го донесува градоначалникот на општината, додека пак постапката за утврдување на висината на комуналната такса ја води општинската даночна администрација.

РЕШЕНИЕ ЗА КОМУНАЛНА ТАКСА ЗА ФИРМА							
Кој е надлежен за издавање /донесување на актот	Актот се носи по службена должност	Актот се носи по барање на Странките	Доколку актот се носи по барање на странките		Рок за донесување на актот	За кои потреби се издава /донесува Актот	Коментар
			Што треба да се приложи кон барањето	Кој ја издава потребната документација			
Градоначалник	Да	Да	Решение за регистрација	Централен регистар	30 дена	За да се определи износот на комуналната такса што треба да се плати	

Од табелата може да се констатира дека решението за комунална такса за фирма го донесува градоначалникот на општината, по службена должност или по пријава на носителот на фирмата, односно називот. Исто така се гледа дека рок за донесување на решението е 30 дена, што значи доколку решението се донесува по

службена должност, а врз основа на евиденцијата, решението треба да биде донесено до 31 јануари во годината за која се утврдува комуналната такса. Доколку пак решението се донесува по барање/пријава, рокот од 30 дена започнува да тече од моментот на приемот на барањето/пријавата.

РЕШЕНИЕ ЗА КОМУНАЛНА ТАКСА ЗА ФИРМА

Врз основа на член 205 од Законот за општата управна постапка ("Службен весник на РМ" бр.38/05), член 50 став 1 точка 11 од Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на РМ" бр. 5/02) и член 11 став 1 од Законот за комуналните такси ("Службен весник на РМ" бр.61/04), градоначалникот на Општина _____, донесе

РЕШЕНИЕ

На даночниот обврзник _____ со ЕМБГ/ЕДБ _____ од _____ ул. _____ бр. _____, му се утврдува комунална такса за фирма, односно назив за _____ година со вкупен износ од _____ денари.

Комуналната такса за фирма, односно назив се плаќа во рок од 30 дена од денот на доставувањето на Решението, во корист на:

Примач: Трезорска сметка 100000000063095
Банка на примачот: НБРМ
Уплатна сметка: 840-_____03210
Приходна шифра: 717112

На износот на таксената обврска што нема да се плати во пропишаниот рок се плаќа камата од 0,05% дневно а секој ден задоцнување.

Жалбата не ја одлага наплатата на утврдената таксена обврска.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Врз основа на податоците од евиденцијата што се води во општинската администрација/поднесената пријава за утврдување на комунална такса за фирма на подрачјето на Општина _____, е утврдено следново:

Деловни простории во вид на дејност	Број	Тарифа	Износ
ВКУПНО:			

Рокот на плаќање на комунална такса е 30 дена од денот на доставувањето на решението, согласно член 11 став 2 од Законот за комуналните такси.

Согласно член 16 од Законот за комуналните такси, а во врска со член 52 став 2 од Законот за даноците на имот, жалбата не ја одлага наплатата на на утврдената такса, а каматата се пресметува по 0,05% за секој ден задоцнување, согласно член 79 од истиот Закон.

Врз основа на изнесеното се одлучи како во диспозитивот на ова Решение.

ПРАВНА ПОУКА: Против ова Решение може да се поднесе жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението..Жалбата се поднесува преку градоначалникот на Општината до министерот за финансии-Скопје, со доказ за платени административни такси во износ од 250,00 денари,согласно тарифен број 2 точка 2 од Законот за административни такси ("Службен весник на РМ" бр. 17/93..... 70/06).

Решено во Општина _____ на ден _____ под број _____

Градоначалник,
_____

Ова Решение е изготвено во Општина _____, одделение/сектор за администрирање на локални даноци и такси.

Ул. _____ бр. _____ тел. _____

Раководител на одделение: _____ (име и презиме) тел. _____

е-маил: _____

Со оглед на тоа дека за обврзникот на комуналната такса за фирма, односно назив, произлегува обврска која треба да ја исполни во определен рок, решението се доставува со доставница заради утврдување на рокот на приемот.

ДОСТАВНИЦА

Напомена: Доставницата да се оддели, потпише од примателот со цело име и презиме и да се врати на адреса:

Општина _____

Ул. _____ број _____

Број на решение	Име и презиме	ЕДБ	Примено на ден
		Потпис на примателот	
Потпис на доставувачот			

КОМУНАЛНА ТАКСА ЗА КОРИСТЕЊЕ НА МУЗИКА / ИСТАКНУВАЊЕ НА РЕКЛАМИ, ОБЈАВИ И ОГЛАСИ И ПОСТАВУВАЊЕ НА ВИТРИНИ ЗА ИЗЛОЖУВАЊЕ НА СТОКИ НАДВОР ОД ДЕЛОВНИ ПРОСТОРИИ

Како што претходно беше спомнато, не за сите комунални такси општинската администрација подготвува а градоначалникот донесува решение. Покрај комуналната такса за фирма, чија висина се определува со решение и висината на комуналните такси за користење на музика, истакнување на реклами, објави и огласи и поставување на витрини за изложување на стоки надвор од деловни простории, се определува со решение подготвено од општинската администрација а донесено од градоначалникот.

Постапката за утврдување на комуналната такса за користење на музика, истакнување на реклами, објави и огласи, како и за комуналната такса за поставување на витрини за изложување на стоки надвор од деловни простории, започнува со поднесување на пријава/барање од страна на субјектот корисник на услугата.

Во продолжение, а заради воедначување на процедурите, се нуди пример на барање кое се поднесува заради утврдување на висината на комуналната такса:

Врз основа на член 205 од Законот за општата управна постапка ("Службен весник на РМ" бр.38/05), член 50 став 1 точка 11 од Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на РМ"бр. 5/02) и член 11 став 1 од Законот за комуналните такси ("Службен весник на РМ" бр.61/04), Градоначалникот на Општина _____, донесе

РЕШЕНИЕ

На обврзникот на комунална такса _____ од _____ ул. _____ бр. _____ со ЕДБ _____ му се утврдува комунална такса за користење на музика за _____ година, во вкупен износ од _____ денари.

Комуналната такса за користење на музика во јавни локали се плаќа во рок од 30 дена од денот на доставувањето на Решението,(15 дена од денот на доставувањето на решението) во корист на:

Примач: Трезорска сметка 100000000063095
Банка на примачот: НБРМ
Уплатна сметка: 840-_____03294
Приходна шифра: 717133

На износот на таксената обврска што нема да се плати во пропишаниот рок се плаќа камата од 0,05% дневно а секој ден задоцнување.

Жалбата не ја одлага наплатата на утврдената таксената обврска.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Врз основа на податоците од евиденцијата што се води во општинската администрација/поднесената пријава за утврдување на комунална такса за користење на музика во јавни локали на подрачјето на Општина _____, е утврдено следново:

Обврзникот на комунална такса _____ од _____ ул. _____ бр. _____ со ЕДБ _____ поседува јавен локал кој се наоѓа во _____ ул. _____ бр. _____ и во истиот користи музика, за што има добиено одобрение бр. _____ од _____ издадено од _____.

Рокот на плаќање на комунална такса е 30 дена од денот на доставувањето на решението согласно член 11 став 2, односно 15 дена согласно член 12 став 2 од Законот за комуналните такси.

Согласно член 16 од Законот за комуналните такси, а во врска со член 52 став 2 од Законот за даноците на имот, жалбата не ја одлага наплатата на на утврдената такса, а каматата се пресметува по 0,05% за секој ден задоцнување, согласно член 79 од истиот Закон.

Врз основа на изнесеното се одлучи како во диспозитивот на ова Решение.

ПРАВНА ПОУКА: Против ова Решение може да се поднесе жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението. Жалбата се поднесува преку градоначалникот на Општината до министерот за финансии-Скопје, со доказ за платени административни такси во износ од 250,00 денари,согласно тарифен број 2 точка 2 од Законот за административни такси ("Службен весник на РМ" бр. 17/93..... 70/06).

Решено во Општина _____ на ден _____ под број _____

Градоначалник,
_____

Ова Решение е изготвено во Општина _____, одделение/сектор за администрирање на локални даноци и такси.

Ул. _____ бр. _____ тел. _____

Раководител на одделение: _____ (име и презиме) тел. _____

е-маил: _____

Со оглед на тоа дека за обврзникот на комуналната такса за користење на музика во јавни локали произлегува обврска која треба да ја исполни во определен рок, решението се доставува со доставница заради утврдување на рокот на приемот.

ДОСТАВНИЦА

Напомена: Доставницата да се оддели, потпише од примателот со цело име и презиме и да се врати на адреса:

Општина _____
Ул. _____ број _____

Број на решение	Име и презиме	ЕДБ	Примено на ден
		Потпис на примателот	
Потпис доставувачот	на		

НАДЗОР

Инспекциски надзор над утврдувањето и наплатата на даноците на имот и комуналните такси врши овластен инспектор на општината. Тој врши проверка на состојбата и вредноста на недвижниот и подвижниот имот кој е предмет на оданочување. За преземениот инспекциски надзор инспекторот составува записник.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ОПШТИНА _____ (ГРБ НА ОПШТИНАТА)

Број: _____

_____ - _____ 200_ год.

ЗАПИСНИК

**ЗА ИЗВРШЕН ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР
(ПРЕДЛОГ ОБРАЗЕЦ)**

Врз основа на член _____ од _____

Инспектор за _____

Во присуство на _____

вработен во _____ на работно место

_____ со лична карта бр. _____

ЕМБГ _____ издадена од _____, роден

на _____ год. во _____, државјанин на

_____, со стан на улица _____, бр. _____, во

_____, изврши инспекциски надзор на

_____ и ја утврди следната состојба:

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Присутни:

1. _____

2. _____

ОВЛАСТЕН ИНСПЕКТОР

_____

Даночниот обврзник кај кого е извршен инспекцискиот надзор има право на приговор на наводите во самиот записник. Приговорот се поднесува во рок од 8 дена од денот на приемот на записникот.

Предлог на приговор:

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

352.073.6.077(497.7) (036)

КИТЕВСКИ, Кире

Водич за постапките во финансискиот менаџмент од единиците на
локалната самоуправа : (со обрасци) / Кире Китевски. - Скопје :
Програма за развој на Обединетите Нации - UNDP, 2008. - 51 стр. :
табели : 24 см

ISBN 978-9989-188-49-7

а) Општински даноци - Административни процедури - Македонија -
Водичи
COBISS.MK-ID 74461706

ISBN 978-9989-188-49-7